

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:613

av **Anna Wallentheim (S)**

Smittskyddslagen och informationsplikten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av smittskyddslagen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ta bort informationsplikten för hivpositiva och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sedan 1985 har hiv varit inkluderad i den svenska smittskyddslagen. Den främsta anledningen var då att ge stöd åt de åtgärder som ansågs nödvändiga för att bromsa överföringen av hiv, detta då det fanns en oro för en epidemi utan kontroll. I samband med inkluderandet uppkom också informationsplikten, där det blev straffbart för personer med hiv att inte informera en sexpartner om sitt tillstånd. Under denna period var det också möjligt att tvångsisolera hivpositiva om man inte följde reglerna.

Synen på hiv har under årens lopp dock förändrats, och 2013 slog Folkhälsomyndigheten fast, utifrån kunskapsunderlaget Smittsamhet vid behandlad hivinfektion, att risken att överföra hiv under välfungerande behandling och med kondom är nästintill obefintlig. Faktum är att även utan kondom är risken mycket liten att smittas så länge den hivpositive är under behandling. 90 % av alla i Sverige som fått en hivdiagnos har idag en välfungerande behandling och risken för hivöverföring till en sexpartner är i princip obefintlig.

Vid sexuellt överförbar sjukdom krävs det dock att man iakttar ett beteende som begränsar risken för smittspridning, t.ex. att använda kondom vid samlag. Utöver detta är man alltså via informationsplikten skyldig att lämna information om smittan till andra människor som man kan komma i sådan kontakt med, till exempel sexuell kontakt, att risk för smittoöverföring kan uppkomma.

Informationsplikten kan dock medföra stora svårigheter för den smittade. Det kan t.ex. röra sig om en rädsla för att inleda en kärleksrelation eller för att bli utlämnad till andra personer om ens hivdiagnos blir känd. Enligt RFSL tar informationsplikten bort fokus från det som är hivpreventionens mest centrala budskap nämligen att samtliga

personer i det sexuella mötet bär ansvar för att skydda sig själv och sin sexpartner. Vi vet idag att i de flesta fall där hiv sprids beror detta på att inblandade personer inte själva är medvetna om sin hiv. Detta innebär alltså att för dessa människor finns det ingen informationsplikt, då de själva inte är medvetna om sin sjukdom och därmed inte kan berätta. Detta innebär alltså att allt ansvar ligger på de personer som är medvetna om att de är hivpositiva och medför därför en stigmatisering av personer som lever med hiv.

Regeringen gav Folkhälsomyndigheten i mars 2017 uppdraget att följa upp tillämpningen av kunskapsunderlaget Smittsamhet vid behandlad hivinfektion som gavs ut 2013. Att det nu finns mer kunskap kring smittsamheten vid en välinställd behandling får enligt regeringen bland annat betydelse för hur smittskyddslagens bestämmelser om förhållningsregler kan tillämpas. Dock anser jag att regeringen kan ta ännu ett steg för att få personer med hivdiagnos att slippa den stigmatisering som uppstår i och med informationsplikten.

Anna Wallentheim (S)